

۲۰۲۳/۱۰/۲۵

عبدالقیوم میرزاده

زراعت و مالداري (حيوانات گوشي در افغانستان)

شتر (اشتر)

نام علمی: *Camelus dromedarius*

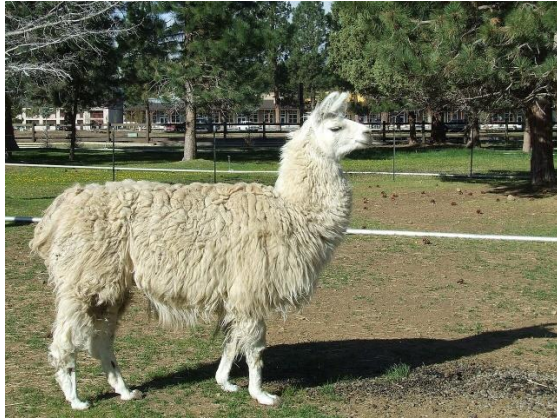
نام انگلیسی: Kamelen

شتر یک حیوان پستاندار نشخوار کننده سه معدوی بسیار نیرومند و تنومند میباشد، که همچنان در مقابل تشنگی به دلیل اینکه درجه حرارت بدن خویش بروفق درجه حرارت محیط تغیر میدهد مقاومت خارق العاده دارد و از ده تا بیست روز تحمل تشنگی و گرسنگی را دارد، زیرا این حیوان برای سردکاری بدنش از آب بدن خویش استفاده نکرده برعکس آنرا ذخیره میکند. به همین دلیل شتر را کشتی صحرا می نامند. شتر توانایی انتقال حدود تا چهارصد کیلوگرام بار را با یکدم تا فاصله های چهل تا پنجاه کیلومتر دارا میباشد. شتر ها میتوانند ۲۰۰ لیتر آب را درسه دقیقه بنوشند. شتر ها دارای گردن و پا های بسیار دراز بوده و همین امر باعث شده تا این حیوان با سرعت تا ۶۵ کیلو متر فی ساعت بدود که در کشور های شمال افریقا و کشور های عربی شتر ها در مسابقات دوش و سایر بازی های میدانی شرکت میکنند.

شتر یک کوهانه

شتر ها معمولاً دارای یک و دو کوهان میباشند، که کوهان شان از پی و چربی متشکل است. شتر ها در حالات عادی چهل تا پنجاه سال عمر میکنند. چند نوع شتر که در امریکای جنوبی پرورش یافته اند مانند لاما، الپاگا و گوانا بسیاری از خصوصیات سایر شتر ها را نداشته و همچنان کوهان ندارند.

شتر لاما

شتر الپاگا

شتر گوانا

براساس دیدگاه حیوان شناسان، بیولوژیست ها و باستان شناسان انسانها بیشتر از هفت هزار سال پیش شتر را اهلی ساخته و برای مقاصد انتقالات، تولید لبنیات و گوشت و استفاده از پشم و پوست آن تحت پرورش قرار داده اند.

شتر ها بر علاوه علف های متنوع از شاخه های خشک درختان و همچنان خار صحرا نیز تغذیه میکنند، و معمولاً شش ساعت در چراگاه میتوانند بچرند. یکی از خصوصیات منحصر بفرد شتر این است که این حیوان هم شیر ده، هم گوشتی و هم باربر و انتقال دهنده بار های بسیار سنگین بفاصله های طولانی میباشد. شیر شتر به تناسب هر شیر دیگر دارای آهن بیشتر، ویتامین های بیشتر و چربی بیشتر میباشد و خصوصیات دارویی دارد، که در قزاقستان آنرا برای درمان توبرکلوز نیز استفاده میکنند.

در افغانستان از چهار هزار و پنجصد سال قبل مردم شتر را اهلی کرده و هم بمنظور انتقالات و هم بمنظور استفاده از شیر، گوشت، پوست و پشم مورد استفاده و پرورش قرار داده اند. این حیوان در شرایط راه های صعب العبور کوهستانی و دشت های بایرکشورخاصاً برای کوچیان پیوسته بهترین وسیله ای انتقال بوده است که تاکنون مورد استفاده فراوان دارد. شتر که در افغانستان پرورش یافته بیشتر شتر های دو کوهانه میباشد که آنرا بنام شتر باختری نیز مینامند. براساس ارقام اداره مرکزی احصائیه در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۱۵۳۰۰۰ نفر شتر در افغانستان موجود است. همچنان گفته میشود که

در اوایل قرن نوزدهم، برای اولین بار بود که مردمان کتواز و سلیمانخیل حدود بیست هزار نفر شتر را جهت فروش به استرالیا بردند و این شترها را غرض انتقالات در سکتور اعمار راه های آهن بالای استرالیایی ها فروختند و حتی بقول عبدالمجید زابلی همین ها بودند که در استرالیا اجاره داری انتقالات راه آهن و امور ساختمانی را عهده دار شدند کردند و خطوط آهن را بمقابل اجوره تمدید کردند. هم اکنون تعداد این شترها در استرالیا که بصورت آزاد در چراگاه ها زندگی دارند به یک میلیون میرسد.

شتر های وحشتی استرالیایی

شتر های یک کوهانه و دو کوهانه خاستاً شتر های بلوچی در افغانستان جثه های بزرگ داشته و به همین نسبت برای تولید گوشت بسیار مفید و مؤثر میباشند. این شترها از ششصد تا هزار کیلوگرام گوشت تولید میکنند. همچنان از پوست این حیوان در صنعت بوت دوزی و از پشم آن در ساختن خیمه، شال، نمد و لباس های پشمی نهایت گرم استفاده میکنند.

شتر دو کوهانه باختری

گفته میشود که گوشت شتر مانند شیر آن خاصیت دارویی ضد روماتیسم و تقویت جسمانی و جنسی داشته و دارای طبع گرم است.